

Valodas konsultācijas: elektroniskā datubāze

<https://www.valodaskonsultācijas.lv/lv/questions/127>

Jautājums

Kā pareizi izrunāt vārdu **debesu** – ar šauro vai plato patskani *e*?

Atbilde

Vārdu **debesu** var izrunāt divējādi – gan ar šauro, gan plato patskani *e*.

Daudzskaitļa ģenitīvā sestās deklinācijas lietvārda formā **debesu** izruna laika gaitā ir mainījusies. „Mūsdienu latviešu literārās valodas gramatikā” ir norādīts, ka formā **debesu** jālieto platā skaņa (pēc pozīcijas). A. Lauas „Latviešu literārās valodas fonētikā” teikts, ka praksē šajā formā bieži tiek lietots šaurais patskanis pēc analogijas ar pārējām locījumu formām. 1970. gadā publicētajos Pareizrakstības komisijas atzinumos par pareizrunu ir doti paralēlvarianti, tie ir fiksēti arī „Latviešu valodas pareizrakstības un pareizrunas vārdnīcā”, kā pirmo minot variantu ar platajiem patskaņiem. Tātad literārās valodas norma mūsdienās pieļauj divējādu izrunu.

Avoti

Mūsdienu latviešu literārās valodas gramatika 1. daļa. Atb. red. E. Sokols. Rīga : Latvijas PSR Zinātņu akadēmijas izdevniecība, 1959, 47. lpp.

Laua, A. *Latviešu literārās valodas fonētika*. Rīga : Zvaigzne, 1969, 113. lpp.

Pareizrakstības komisijas atzinumi par pareizrunu. *Latviešu valodas kultūras jautājumi*. 6. laidniens. Atb. red. H. Bendiks. Rīga : Liesma, 1970, 171. lpp.

Latviešu valodas pareizrakstības un pareizrunas vārdnīca L. Ceplītis, A. Miķelsone, T. Porīte u. c. Rīga : Avots, 1995, 165. lpp.

